

آبونه شرائطی : هر رايچون
سنه لکي (٤٠٠) آلتی ایلنی
(٢٢٥) ، ممالك اجنیه ایچون
سنه لکي (٤٥٠) ، آلتی آیلنی
(٢٥٠) غروشدور.

نسخه سی ٧,٥ غروشدور .
سنه لکي ٥٢ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیر اعاده اولماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد ماکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

تذکره

آدره سی تبدیلینده آیریجه
غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالك اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسزجه یازلمسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیرلمسی
رجا اولنور

قابلدر . دورت یول آغزینہ کوسہ مندر قویون سوروسی کیبی ملتی
طاغیتمنہ نلر و وار ؟ تورک حائر اولدینی مدنیت ملیہ سی ، هر وقور
واسکی ملت کیبی بذاته ترقی ایتدیرملیدر . ایشته او قدر . مفتی اوغلی
امیر مملکت

وبالی مدرس بکدرک بوینہ

الہیات فا کولہ سنک ، کچن نسخہ لردہ ایضاح اولنان وضعیت علمیه سی
معروف دہوہ قوشونک وضعیت نوعیہ سنہ بکڑہ تہ بیلیر . نوعی غیر
معین بو مخلوق الہی بہ ، (اوچو کز) دینلیدیکی زمان (بن دہوہیم) جوابی
ویریرمش ؛ (اولہ ایسہ یوک چکیکز) تکلیفہ قارشیدہ (بن قوشم)
مقابلہ سندہ بولورمش . وضعیت علمیه سی غیر معین الہیات فا کولہ سنک دہ
طبقی دہوہ قوشی کی ، (فن متخصصری یتشدیر) دینلنچہ (بن
الہیات فا کولہ سییم) جوابی ویرہ چکی و (اولہ ایسہ علوم دینیہ
متخصصری یتشدیر) تکلیفہ مقابلہ دہ (بن فن فا کولہ سییم)
دیہ چکی شہسزدر . بو فا کولہ ، عقلمی مفصلاً ومدلاً ایضاح
اولنان بو غیر معین وضعیت علمیه سندہ دوام ایتدکچہ ، علوم دینیہ دہ
بحران وفترت دورہ سی کچیرہ جکمزہ قناعت قطعہ مزواردر . کچیریلہ جک
بحران وفترت دورہ سنک ، دینی ، اجتماعی ، علمی ، اخروی ، دنیوی
پک عظیم وباللر تولید ایدہ چکی دہ محققدہ . فا کولہ یی ، بویلہ ، نہ دینہ
نہ دنیایہ یارامایہ حق عقیم بر وضعیتہ صوقان ، دارالفنون مدرسن
کرامی در . وبو وضعیتدن متولد وباللردہ ، بالطبع او مدرس بکدرہ
راجمدر .

معارف عمومیہ نک مادی تشکیلاتی معارف وکالتنہ عائد ایسہ دہ ،
علمی ترتیباتی مدرسہ ایلہ معلملرہ تودیع ایدلمکدہ در . بتون مؤسسات
علمیہ نک تدریسات پروژہ لرینی بالذات مدرس ومعلملرہ تنظیم ایتدیرمکدہ
بولنان وکالت مشارالہا ؛ الہیات فا کولہ سنک تشکیلات علمیه سی
واورادہ تدریسی لازم کلن درسک تعیین وترتیلرینی ، قادروسنک
احضار وتنظیمی دہ دارالفنون مدرسہ حوالہ ایلہ مش ایدی . دارالفنون
وضع اصلی سی اعتباریلہ ، الکمکمل ، الکمنتظم ، احتیاجاتہ الک اویغون ،
حکمت ومصلحتہ الک موافق ، علمک الحجاباتہ الک مطابق ، عقل ومنطق
ایلہ الک زیادہ مترافق برالہیات فا کولہ سی تأسیس وابداع ایدہ جکیکانہ
بردستکام علم ومعرفت ایدی . دارالفنونلر بشریتک الک یوکسک مؤسسہ
علمیه سی ، دارالفنون مدرسہ لری دہ الک یوکسک طبقہ علمیه سی در .
دارالفنون بر حکومت علمیه ودارالفنون مدرسہ لری دہ او حکومتک
حاکم لری ، حکملری موقعدہ در .

حاکم لری ، حکملرک حکیم ، متین ، مکین ، بصیرتلی ، فضیلتلی

اوملتک تحویل تابعیت ایلہ سی ویا ترک دیار وتبديل دین ایتہ سی کیبی
ماحی انایت ، مغل هویت مضر برتصدیدر . تربیہ ملیہ دن صوکر
مدینتک ایکنجی رکفی دہ «سی ملی» در . بونک غربیللاشماسی
ایستہ مکدن منطقی برمعنا چیقارمق غایت کوجدر . برملت ترقیاتہ
خادم اولاجق محاسنی نرہ دہ بولورسہ اورادن آلیر . غرب جوغرافی
بر تعمیردر . مملکتدہ الک ابی ایپک بوجکی یتشدیرمک طرزینی ،
چینی اوانی اعمالی اصولی بن انکلتزہ دن دکیل ، اقصای شرقدن ،
ژاپونیدان ، چیندن آلامازمییم ؟ آسترافان دریلرینی تربیہ ایتک
طرزینی بخارا دریحیلرندن اوکرہ نہ مزیمییم ؟ اوحالہ نہ دن مطلقاً
غربیللاشمق ؟ . . .

برہہ غرب نہ در ؟ بڑہ نسبت آوروپانک غربندہ برچوق حکومتلرہ ،
ملتزموجوددر . غربیللاشمق آرزوسندن نہ مرادایدیورز : انکلیزلرہ می ؟
فرانسزلرہ می ؟ اسپانیوللرہ و آلمانلرہ می تقلید ایتک ایستہ یورز .
حالبوکہ بونلر حد ذاتندہ باشقا باشقا قوملردر . بونلرک مدینتی ، طرز
تقلیلری ، حق قانونی طرز تطبیقلری آورو آورو در . بوکون طبابتدہ
آلمان وایفرانسز طرز تدوینی پیئندہ کی فرق قابل انکارمیدر ؟ بوکون
آورو آورو بر انکلیز مدینتی ، برفرانسز مدینتی یوقیدر ؟ بر انکلیزک
طرز حیاتی ، طرز تفکری ، طرز معیشتی بر اسپانیولہ بکزرمی ؟
مختلف ملتک مدینتیلرینک فرق لرینی ذکرہ نہ حاجت ؟ عینی عرقدن
اولان آلمانیا آلمانلری ایلہ آوستریا واسویچرہ آلمانلری آراسندہ مدینتی
طرز تلقی نقطہ نظرندن فرق یوقیدر ؟ فرانسه نک فرانسزلری ایلہ
بلجیقا فرانسزلرینی برابر طوتمق ممکنمیدر ؟ «غربیللاشکز»
دیہ ملتہ اوکود ویرن عقلامز بڑی غربک هانکی مدینتنہ طوغرو
سوق ایتک ایستہ یورلر ؟ فرض ایدیکزکہ دورت بش اولادہ مالک
اولان برہدر چوجوقلرینک برینی اکال تحصیل ایچون انکلتزہ یہ
دیگرینی فرانسیہ ، آلمانیہ ، ایتالیہ ، اسپانیہ کوندردی . بونلرک
عودتلرنہ اوعائلہ دہ ارتق بر وحدت حس ، بر وحدت ذہنیت قایلرہ ؟
تورک لری متین وکوکلشمش بر تربیہ ملیہ یہ ، بر اصول معماری یہ ،
بر اصول طباحتہ ، بر تاریخ شرفہ مالک اولان بویوک برملتہ
«غربیللاشکز» دیمک طوغرومیدر ؟ موافق حمیت ، موافق
سیاستمیدر ؟ بر تورک ترقیاتہ ، مدنیت ملیہ سنہ ، انکشاف ذہنیسنہ
یارایہ حق فوائدی نرہ دن بولورسہ اورادن آلیر ، اونک ایچون شرق
وغرب ، جہت ومسافہ متصور دکلدر .

ژاپونیا غربیللاشادی ، ژاپونیا ترقی ایتدی . اسپانیاشمال لشمہ دی ،
اسپانیایا ترقی ایتدی . تورک لری دہ متین دینلری ، کوکلشمش ملی
مدینتیلری سایہ سندہ غربیللاشمقہ احتیاجلری یوقدر . اونلر یالکیز
ترقی وکسب انتظام ایتک ایستلرہ . بودہ تقلید ایلہ دکیل ، تحقیق ایلہ

هر کس دن اول دارالفنون مدرسلری بیلیر و یا خود اونلرک بیلیملری لازم کلیر . فی الواقع ، معاملات رسمیه و سیاسیه سنده ساحه دیانت خارجه چیقان هیئت رسمیه و سیاسیه لر یوق دکلسه ده ، حیات اجتماعیه سنده قیودات دینه دن تجرد ایدمک تماماً آزاده سر قالمش مدنی ، نیم مدنی ، غیر مدنی هیچ بر هیئت اجتماعیه یه تصادف ایدیه من . فی الحقیقه ، بر مدت ، حسیات دینه ضعه اوغرامش سده بوضعیتک بنیه بشریتده پک مدهش و پک مهلك جریحه لر آچدینی تجربه لرایله آکلاشلیمش و بوجریحه لری ینه حسیات دینه نك تدای ایدم بیلیم چکی افکارده تمرکز ایتمش بولندیغدن طولای ، دنیانك هر طرفده حسیات دینه نك تقویه سنه لزوم شدید کورولمش و بو اوغورده تدبیرلر اتخاذینه باشلانیمشدر .

حسیات دینه یی تقویه ایدمک اولان مؤسسات ، علوم دینه مؤسساتیدر . دنیاده هیچ برشی علمسز وجوده کله من . تدین و تدین ده آنجق علوم دینه یی تدریس و تدرس ایله ، تعلیم و تعلم ایله اوله بیلیر . آنک ایچون ، علوم دینه مؤسساتی ارلمایان هیچ بر ملت یوقدر . هیچ بر ملت ، معارف دنیویه مؤسساتنك باشی اوچنده ، معارف دینه مؤسساتنه ده اعظمی قیمت و اهمیتی بذل ایتمکدن کندينی آله مامشدر . حیات رسمیه سنی علائق دینه دن تجرید ایتمش اولان فرانسلرک واسع مقدارده علوم دینه مؤسساتنه مالک بولندقلری و مملکتتمزده کی پاپاس مکتبلریله نه درجه علاقه دارلق کوستردکاری مدرسین کرامک البته معلوماتی داخلنده در . حسیات دینه سی دها قوتلی اولان ملتیزک ، علوم دینه یه احتیاجی ایلما دیغنه دائر حصوله کله چک قعاعت ، علم و فن ضیالریله تنور و انکشاف ایتمش بولان دماغلرده یرطوته جق برقاعت دکدر . آنک ایچون دارالفنون مدرسین کرامنك بویه برقاعت کتیرمش اولملری احتماله حقیقت نظریله باقیله من .

ایکنجی برطامل مؤثر اولق اوزره ، علوم دینه نك نه لردن عبارت بولندیغی بیلیملری وارد خاطر اولیورسده ، بو خاطر نك اصابتده عقل و فکر تردده دوشویور . فی الحقیقه ، اروپا دارالفنونلریله نرم دارالفنونلری مقایسه ایدنجه ، آرهلرنده برنسبت معتدله کوره میورز . و نرم دارالفنونلری اروپا دارالفنونلرینك پک دوننده کورمکله پک زیاده متأسف اولیورز . اروپانك محیرالعقول ترقیات صنایعه و مدنیه سی ، انکشافات علمیه و فیه سی شهبه سز ، دارالفنونلرینك آثار و ثمراتیدر . اروپا دارالفنونلری علم و فنك نفوذ نظری قمر ارضه ، جوکاشانه ، سمت سهایه طوغری تمید ایتمش ، طبایع موجوداتی علم و فنك تحت تسخیرینه آلمش ، علم و فن واسطه سیله نیانك براوجنی دیگر اوجی ایله برلشدیرمش . افق زمینی بر ساحه تنزه و تماشا حاله کتیرمش ، رهگذار ترقیاته مصادف بری و بحری حائللری قالدیرمش ، کرانها و عالم شمول اثرلری ، کتابلری ، رساله لری ، مجموعه لریله کتبخانه لری طولدیرمش ، هر شعبه علم و فنق متبحر ، متخصص ،

اولملری ، فکرلرنده استقامت ، رایلرنده اصابت بولماسی لازمدر . بوکی اوصافی حائر اولمایان حاکم ، حکمکر کرک کندیلرینه و کرک تمثیل ایتدکلری حکومتلره متوجه امن و اعتمادی سلب ایتمش اولورلر . علملر ، قسار طوغریدن طوغری یه حائر حرمت دکلردر ؛ افکار اوزرنده بیراقدقلری ، زمین کاشانده وجوده کتیردکلری نافع اثرلردر که علملره ، فنلره قارشى جلب حرمت ایدرلر . عمل سز ، اثر سز علملر میوه سز اشجاره بکزه رلر . دارالفنونلر علم و فنلرک اک متکامل منبع فیضانلری اولدینی ایچون مدرسلرینك اک متکامل آثار علمیه یی حامل بولملاری لازم کلیر . سلامت نیت ، صلابت فکر ، اصابت رأى علم و فنلرک بیراقدسی لازم کلن آثار معنویه دندر . علم و فن آدلرنده ؛ علم و فنك ، عقل و منطقک حاکیت مستقلاهی کورولمه لی ، حسیاتک ، کینک ، حدتک ، تمصبک ، خوداندیشلکک ، خودکاملنک ، منفعت پرستلکک تأثیری ، تحکمی ، تجربی ، تحریکی محسوس و مشهود اولامه لی لیدر . سائر عوامل مؤثره فساد معروض قالیرسه ، علم و فن ایله اصلاح ایدیه بیلیر ؛ فقط علم و فن فساد اوغرامسه ، اونى اصلاح ایدمک بشقه برطامل مؤثر بولنه من .

علم و فن آداملری منافع عمومیه خادم لیدر . هر مسئله علمیه یی ، منسوب اولدقلری هیئت اجتماعیه نك منفعت عامه سنه کوره حل ایتملری لازم کلیر و هر قراری ؛ مصلحت عامه یی کوزا و کنده طوتاراق و برمه لری ابجاب ایدر . علم و فنلر عمومی اولدقلردن طولای علم و فن حامللرینك وظائف علمیه لری ده عمومیدر . مملکتک معارف عمومیه سنی مراقبه ایتک و هر شعبه علمی حمایه سی آلتنه آلق دارالفنونک و دارالفنون مدرسلرینك ایلک و اک مهم وظیفه علمیه لیدر . علومک اک مهم بر شعبه سی ده شهبه سز علوم دینه در و اک اول حمایه ایدلسی لازم کلن شعبه علمیه علوم دینه شهبه سیدر . دارالفنون مدرسین کرامنك ، تنظیم اموری عهده لرینه تودیع اولسان علوم اسلامیه یه قارشى اک واسع بر حمایه کارلق کوسترمه لری بکله نیرکن اصغری بر حمایه کارلق بیلیم کوسترمه ملری پک شایان حیرتدر . عجباً نیچون لازم کلن حمایه کارلنی کوسترمه دیلر و یا خود کوسترمک لزومی حس ایتمه دیلر ؟ .. بو نقطه حل مشکل بر معما حالنده نظره چارپیور و ذهنی پک زیاده طیرما . لایور . علوم دینه تدریساتنه احتیاج بولما دیغنه ذاهب اولدقلری احتمال قیلندن خاطر کله بیلیرسده ، بو احتمال بر حقیقت نظریله باقیله من . بو احتمالک حقیقت حافی آلماسی دارالفنون مدرسین کرامنك ، احوال عمومیه بشریه دن غافل بولمالرینه وابسته در ، مدرسین کرامه بویه بر غفلت اسناد ایتک علم و فنك خاصیت تنویریه سی انکار ایتمکله و املور . محدود مقدارده کی فردلری مستثنا اولق اوزره هیچ بر هیئت اجتماعیه نك حسیات دینه دن تجرد ایدم مدیکنی و هیچ بر زمان تجرد ایدمیه چکنی

متناز ارباب همت و غیرت پیشدیرمش، پیشدردیکی کاشف، مخترع ایله افتخاره حق قازانمش بر درجه کمال و ترقی ده و یک متواضع بر سکنت و سکونت داخلنده، عظمتی وظیفه علمیه و فیه سنی کمال اهلیت ایله ایفایه دوام ایدرکن، علوم دینه ده متخصص، متبحر کیمسه لر پیشدیرمه بی ده اونو تمایور، اهل ایتمور. اوروپا ارباب علمنک معتقد و متدین اولانلری سوق دیانتله، معتقد و متدین اولما بلری ده فکر تجسس و شوق تفحصنک تحریکی ایله علوم دینه بی تدقیق و تتبع ایدیور و بتدقیق و تبعلری یالکنز کندی ملتسک، کندی محیطنک علوم دینه سینه منحصر قالمایور، دنیانک هر طرفنده کی دینلرک، مذهبلرک، طریقنلرک علومنی، اساساتی، فروطاتی، تاریخلری و بولرله فائدا لرلی کتابلری دخی یورولق بیلمز برسی ایله تدقیق و تتبع ایدن واسلامیت حقه ده یک مهم اثرلر یازان اوروپا علماسنک، غربلی مستشرقلرک عددرلی مهم بریکون تشکیل ایتمکده در.

بودارالفنونلر قارشوسنده، بزم دارالفنونلر تالی برمکتب وضعیتده قالیر. مملکتیز، ملتیز اوروپاده واقع مملکتلرک، ملتک نائل بولندی علمی، مدنی، صناعی فیوضاندن محروم ایسه، بومحرومیت دارالفنونلرک، اوروپا دارالفنونلری درجه سنده نشر فیض ایدمه مملکتلرک حصوله کتیردیکی بومحرومیتدر.

علم و فن شعبه لرینک هیچ برنده، لزومی درجه ده متخصصلره، متبحرلره نائل دکلز. دارالفنونلر بزه هنوز برکاشف، برمخترع اهدا ایدمه مشدر. مملکتیز، متخصصانه، متبحرانه یازلمش آثار فیه دن هنوز محروم بولنیور. اوروپا ارباب علمنک یازمش اولدقلری آثار علمیه نک، درست برترجه صورتیلر مملکتیزه نقل ایدیلدیکنی بیلر کورمک بختیارلغه مظهر اوله میورز. فکر تجسس و شوق تفحص، دارالفنونلرک مدرسلرندن هیچ برینی دینلرک ماهیتلری، اساسلری، تاریخلری تدقیق و تتبع ایتدیرمکه سائق اوله مامشدر.

ملت و مملکتیزک دنیوی احتیاجات علمیه سنی تماماً و کاملاً تطمین ایتمک درجه سینه هنوز یوکسلمه مش اولان دارالفنونلرک، اوروپا دارالفنونلرینک پیشدیردکاری مستشرقلره معادل مستغریلر پیشدیرمه مسمی یک شایان استغراب دکلدر. فقط پیشدیردیکی علوم دنیویه آشنالری میاننده برقاچ دانه ده علوم دینه آشناسی بولماسی یک زیاده شایان تمی ایدی. دارالفنونلر بوتون بونواقص علمیه سیله برابر متواضع ده دکلدر!

محترم مدرسلر میاننده، تحصیل، تدقیق، تتبع صورتلریله پیشمش علوم دینه آشنالری بولمادینی - مع الاسف - امر واقع اولقله برابر، علوم دینه نک عدد ونوعلری، تالی و عالی قسملری - سمع طریقله اولسون - بیلمه دکلرینه و آنک ایچون الهیات فاکولته سنک وضعیت

علمیه سنی ده وه قوشونک وضعیت نوعیه سینه بکنزه تمش اولمالرینه قطعاً احتمال ویریلر. مع هذا، بیلمه ملری ده بر معذرت تشکیل ایدمه. بوضورتده، عهده لرینه ترتب ایدن وظیفه، تدریسات دینه پروگرامنی تنظیمه چالیشیرکن، ارباب وقوف ایلر مشاوره و مذاکره ایتمک ایدی. منافع عمومیه به متعلق یک مهم بر مسئله ده علمسز، وقوفسز، مذاکره و مشاوره سز حرکت ایدیلر میه جکفی هیچ بر کیمسه بیلمزسه، اولر بیلر ایدی.

بوجهت ده، یاییلان ایشک، علوم دینه به کلیاً وقوفسزلقدن متولد اولماسی احتمالی ذهلردن سیلوب چیقارمقددر.

کندیلرینه عاوندتدریس کرسیلرینه بررکسی ده علاوه ایتمک زمین حاضر لایق ایچون، الهیات فاکولته سنک تدریسات پروگرامنی، اوقو- ته بیلر جکفری درس لر ایلر املا ایتدیلر دینلر اولیور سده، بز، محترم مدرسلرک بودرجه خود اندیش، بو مرتبه ده خودکام اوله جقلرینه احتمال و برنلردن دکلز. فی الحقیقه افراد بشریه ایچنده خود اندیش، خودکام اولمایان کیمسه به تصادف ایدیلر. اساساً خود اندیشلک، خودکاملق بشرینک لوازم حیاتیه سننددر. فقط بونک ده مدوح بر درجه سی، مشروع بر مرتبه سی وارددر. او درجه بی، او مرتبه بی تجاوز ایدنجه مذموم اولور. هر فرد نه درجه خود اندیش، نه مرتبه خودکام ایسه، عین درجه ده دیگر اندیش، عین مرتبه ده دیگر کام اولق وظیفه سیله مکلفدر. اگر فردک قارشوسنده کی بر هیئت اجتماعیه ایسه، خود اندیش و خود کام اولما نک لزومی ده زیاده کسب اهمیت ایدر.

بو مسئله ده، مدرس بکلرک قارشوسنده هم مهم مقداره فردلر، هم ده بتون بر هیئت اجتماعیه بولنیور. الهیات فاکولته سی تشکیلات حاضره سنک، شیمدیکی تدریسات پروژه سنک، مدرسین قادروسنک، برطرفدن یوزلرجه عاقله رئیسینی مدار معیشتدن، دیگر طرفدن ده هیئت اجتماعیه اسلامیه بی علوم دینه فیوضاندن محروم بیراقدینی، واقعا، بر حقیقت مشهوده در؛ فقط، موجود کرسیلرینه برر کرسی ده علاوه ایتمک فکر خود اندیشانه و خودکامانه سیله بونتیجه نک احضار ایدلمش اولماسی، علم و فنک تلقین ایتدیکی دیگر اندیشلک و دیگر کاملق حسابیلر متحسین بولندقلری شک و شبهه کوتورمه یین دارالفنون مدرسین کرانمک سوء نیتلرینه عطف واسناد ایدمه یز. دارالفنون امینی اسماعیل حق بکک، «آقشام» غزته سنده نشر ایتدیکی بر مقاله ده [حیاتین، تاریخین طرد ایتدیکن صوفیه لانی دارالفقونه صوفیق ذلتی قبول ایدمه یز.] دیمش اولماسینه نظراً، ایشک ایچنه کین، حدت، تعصب کیردیکی آکلاشیلمقدیه ایسه ده، بوسوزلر یالکنز کندی حسیانک ترجانیدر. منفکرانه، مکینه، وقورانه، سکینتی،

سکونتلی اولمایان بوسوزلره دیگر مدرسین کرامک اشتراک ایدیه جکله رینه احتمال ویره مه یز .

وارد خاطر اولان بواحتیالاتک هیچ برینه حقیقت نظریله باقیله مایجه ، التهایت فاکولته سنک بو شکله صوقولماسی اسبابی حلی مشکل بر معما حالده نظره چار پیور و ذهنی پک زیاده طبرمالایور . فقط اسباب نه اولورسه اولسون ، نتیجه معلوم ومعیندر: عقامت قطعیه ... بو عقامت قارشوسنده سویله نیله جک صوک سوزده شودر :

وبالی مدرس بکله رک بوینه ۱ .

معی عقیف

توصیه تدریسات

توصیه تدریسات بریمک الفای تدریسات بریمک سیر ؟

معارف وکالتک غریب غریب اجرا آتی یکدیگری ولی ایدیور . کرک تربیه ده وکرک تدریساتده وحدت تأمین ایچین بویوک ملت مجلسی اوج مارتده برتوجید تدریسات قانونی نشر ایتدی . بوقانون موجبجه علمی مؤسسه لک اداره سی معارف وکالتنه کچور . مملکتک شرائط حیاتیه سنه کوره مختلف احتیاجاتک محصولی اولان و شیمدی به قدر آیری آیری وکالتلر طرفندن اداره اولنه کن اختصاصی و مسلکی بر چوق مؤسسات علمیه و دینه معارف وکالتنه دور و ربط ایدیور . فقط دقت اولونه جق نقطه اصل شورا سیدر : بعدما عسکری و دینی تدریساته نهایت ویریه جک دینلمیور . بونلرک لزومی تسلیم ایدیلمکله برابر مملکتک مختلف احتیاجاتنه کوره وجوده کلمش اولان بومؤسسات بعدما برالدن اداره اولونه جق دینلیور . بواولورمی ، بیلیم یز . فقط ، مادامک ارباب حل وعقد بویله مناسب کوردمش ؟ پک اعلا ...

لکن ایش بوشکلده قالدی ؟ . قانونک نشرندن بر قاج کون صکره معارف وکیلی دیکشیدی . سابق وکیل مدرسه لری اداره ایچون آیری بر مدیریت می ، یوقسه موجود مدیرلرک یاننده برر ماصه می احداث ایتلی دی به بعض مبعونلرله استشاره ایدیوردی . یکی وکیل ایسه ، توجید تدریسات قانونک تطبیقاتنه یوزلرجه مؤسسات علمیه نک سد والفا سیله باشلادی . حال بوکه قانونده سد والفا یه دائر بر کله بیله یوقدر . اداره نک توجیدیه بومؤسسه لر ده نافع برشکله صوقیله جقدی . شیمدی وکیل بک اجرا آتنده بر قانونه می استناد ایتدی ؟ « آن پرنسیب » بویله یاپدیغنی سویلیور .

مع مافیه وکیل بک بو پرنسیپلری یالکز مدرسه لر حقنده تطبیق ایدیه بیلدی . عسکری مکتبلر ، دییه بیلیرک ، بونک خارجنده قالدی ، اولنری قباته بیلیمک شیوپله دورسون پروغراملری بیله

دیکشدرمدی و دیکشدرمه جکدر . چونکه بومملکت یاشایه جقدر . ویا شامق ایچون ده عسکره احتیاج واردر . بوغیر قابل انکار بر حقیقتدر . عسکر اولیه مانطسار کی یردن بیتن برشی دکلدر . حقیقی عسکر اوله بیلیمک ایچین تحصیل ابتدائیسندن اعتباراً اوکا عسکر روحی ، عسکر تربیه سی ویرمک لازمدر ، تا که عسکرلکنی کنیدیسی ایچین برمسک اتخا ذایله مش اولسون . لیسه مآذونی برافندی هیچ بروقت آرزو ایدیلمدی کی بحریه ویا بریه ضابطی اولاماز . مکتب بحریه ده ویریه جک تربیه ، مکتب بحریه ده اوقودوله جق طبیعات درسلیله لیسه لرده کی تربیه ودرس لر البته بر اولاماز . بونی قبول ایتیمک قدر انصاف سزلق اولاماز . بناء علیه بوکون مکتب بحریه نامزد و احضاری صنف لری ده اولدینی کی قالمش و معارف وکالتی اولنره ال اوزاتاماش ایسه ، قله لی و دیگر اعدادی عسکر یلرده اولیه جه قاله جقدر و اولنر عسکرلک ایچون لازم کن تربیه و تحصیلده دوام ایدیه جکدر . معارف وکالتی طرفندن آتیلان خطالی آدیملر ده ابو کوندن آکلا شیلیمشدر . عسکری مکتب و تدریسات بومملکت ایچین ناصل حیاتی بر مسئله ایسه ، دینی تدریسات ده اولیه در . حال بوکه معارف وکالتی عصرلردن بری مملکته نشر فیوضات ایتمش و حالاده ایتیمکده اولان علمی مؤسساتی بر امر یومی ایله سد ایدیور . معارف وکالتی بو مدرسه لری قباتدی ده برینه باشقه بر مکتب می آچدی ؟ یا خود طلبه سی مکتبلره توزیع می ایتدی ؟ آناطولی خلفنک بیکلرجه مراجعتلری ، جهالتدن آجی آجی شکایتلری اوزرینه برنجی بویوک ملت مجلسی طرفندن آچیلیمش اولان بوعلم مؤسسه لرینی توجید تدریسات قانونه توفیقاً مملکته ده نافع بر شکله افراغ ایتیمک ممکن دکل ایدی ؟ ..

معارف وکیل حاضری مدارسک شکل متکاملی اولان دارالخلافه نامنده کی مدرسه لرک اولدینی کی یالکز اسمی دیکشه رک ابقا ایدیلمدی کنی مجلس کرسیسندن علناسونیلدیکی حالده صنفلر الفا ایدیلمدی ، پروغراملر آلت اوست اولدی . یالکز بر قاج درس اسمی قونولدی . بومناسبتله آچیقده قالان معلمینک عددی یالکز استانبولده یوزدن فضله در ، هانی یا قادرو سیله عیناً ابقا ایدیلیوردی ؟ تحصیل عشقیله ترک دار و دیار ایتمش بر چوق طلبه سوقاقلره دوکولدی ؟ نه یاپه جغنی شاشیروب قالدی . داخلک برنجی وایکنجی صنف طلبه لری التهایت آلیا یور . مایسک یدیسنده ملغا اولدینی بیلدیریلن قسملرک معلملرینه مارت ونیسان معاشلری ویریه دی ، ویریه میه جکی سویلندی . فقط بونلر ایش باشنده چالیشدیریلدی .

مصرفی اوقافدن ، اداره سی شرعیه دن اولان مدرسه الواعظین ده معارفه دور ایدلشدی . بو مدرسه ایچین اوقاف بودجه سنه موضوع اولان پاره - اون ایکی بیک لیرا - معارف بودجه سنه نقل ایدیلمدی .